

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyed. szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K. Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A Hentzi-szobor.

Paktumos és nem paktumos magyarok, ne ijedjete meg annyira Hentzi tábornok rémes árnyékától. Öseitek félszázaddal ezelőtt bátran szembeszállottak az élő Hentzivel, most miért ejtenének páni félelembe a tábornok porladozó csontjai?

Igaz, hogy a Szent-György-térről eltávolított vasszobor sok bajnak vált forrásává s nem egy magyar miniszterelnöknek okozta hirtelen halálát, de ezek a miniszteri bukások nem igen ártottak a nemzetnek; bizonyára kevesebbet, mint amennyit használtak a vasszobornak.

Tisza, Szapáry és Bánffy bukása után a nemzet éppoly jól érezte magát, mint akár a Hentzi tábornok vasszobra. Egyiknek sem fájtak a tagjai. S ha, ami egyelőre csak nagyon keveseknek az óhaja, Széll Kálmán is belebuknék a Hentzi-ügybe, a nemzet, és a Hentziszobor megint csak elég jól érezné magát, mert a nemzet sorsa nincsen se miniszterek, se vasszobrok sorsához kötve. Miniszterek jönnek, mennek, szobrokat egyik térről a másikra áthelyeznek, de a nemzet a nagy nemzet azért tovább él és halad a világtörténelem nagy karaván útján, mitsem törődve azzal, ha itt-ott kavics és bozót tarkítja a hosszú utat. A Makói parasztember mondlija a pitykés gomb nagyobb szerepet játszik, mint a Szent-György-térről eltávolított Hentzi-szobor a magyar nemzet éle-

tében. Azért, hogy Hentzi porrá mállott csontjait elsőosztályú temetéssel hantolják el újból, még nem kell kétségbeesnünk hazánk jövője miatt. Elég baj az Hentzinek s sokaknak, másoknak, hogy újból kellett őt most temetni. Ám ki rendezte ezt a temetést, ki távolította el ezt a szobrot arról a helyről, ahol oly sokáig szálka volt a magyar ember szemében? Talán újabb bombamerényletet követtek el ellene? Talán a felrobbant dinamitnak ereje sodorta e szobrot a budai királyi palota tőszomszédságából a lipótmezei kadétiskola udvarába? Nem, Ő Felsége a magyar király saját kezdeményezéséből s saját lelke sugallatát követve intézkedett a gyűlöletes szobornak a Szt.-György-térről való eltávolításáról.

A magyar nemzet mámoros örömmel fogadta ezt a királyi elhatározást, mely épp oly bölcsen, mint a milyen tapintatosan oldotta meg a Hentzi-szobor ügyét.

Ami a szellemeket különösen feltűzelte, ami a szíveket hevesebben megdobogtatta, az volt, hogy Ő Felsége Erzsébet királynénak, a magyar nemzet védasszonyának a szobrát kívánta arra a helyre állítani, ahol több évtizeden át állott a magyaroknak annyira gyűlöletes Hentzi-szobor.

A király elhatározásában megnyilatkozó gondolat oly megragadó és igazán fejedelmi volt, hogy bármit mondanak is

a Hentzi-ügyet politikai czélokra kihasználni szerető honfitársak, e gondolat nagyszerűsége mellett a siremlék áthelyezésével és felavatásával kapcsolatos minden egyéb ténykörölmény teljesen eltörlődik. Igaz, hogy a mai ünnepség programja sok tekintetben szigorubb bírálat tárgyát képezheti s kétségtelen, hogy azok, akik Ő Felsége óhajára összeállították a szobor-felavatási műsort, több gyengédséget és tapintatot tanusíthattak volna a magyar nemzet érzelmei iránt. De ki tehet arról, hogy az uralkodónak olyan tanácsadói is vannak, akik még mindig a sötét és szomorú múlt emlékeiből táplálkoznak.

Ám azért, mert egyik-másik udvari nagyság, avagy katonai méltóság még most sem tudja, vagy nem akarja Deák Ferencz művét megérteni, vagy azért, mert udvaroncok és kegyesők nem tudnak arra az etikai piedestálra feljutni, amelyen Ő Felsége áll, mi kevésbé lojálisok legyünk-e Ő Felsége főnkelt személye iránt? Akik azt tanácsolják nekünk, hogy a Hentzi-szobor áthelyezéséből, illetőleg a mai katonai ünnepségből politikai tőkét kovácsoljunk, akár a magyar kormány, akár a közös hadsereg ellen, — nem is szólva a dinasztjáról, azok nincsenek tisztában a magyar nemzet aktuális létszükségleteivel.

Igaz, hogy a múlt tradíciói fölött mindenkor a legnagyobb éberséggel kell

TÁRGZA.

A VILÁG.

Rados Gáspár tanár urékat ott hagyta a régi szobaleányuk. Zsófi épen öt esztendeig lakott a tanáréknál egy folytában. Szép, jó dolgos leány volt, akire aggodalom nélkül rá lehetett bízni a Dobos-torta készítését és a szappanfőzést egyaránt... Egy napon felmondott. Okát sem adta, csak elment. Megunta a szolgálatot.

És ennek a felmondásnak a történetét beszélte el a kis tanárné a sógorasszonyának, Müllernének.

Müllerné még mindössze egy nap óta van Pesten, de eddig jóformán arra sem ért rá, hogy kissé körülnézzen a városban. A töméntelen izenet, meg az özön pletyka teljesen lefoglalta a két asszony idejét. Radosné egy épen nem rövid, de annál kiemertőbb referáda keretében már elmagyarázta az ángyomasszonynak, hogy kik és mik laknak a házban. Ezek közül ki nem él az urával? Ki lakik „csak úgy” ezzel vagy amazzal? Melyik szomszédasszonynak nincs mosóteknője és kik szokták a szomszédból kölcsön kérni a vasalót s a dagasztótálat.

Mikor a két asszony ezeket a tagadhatatlanul nagyfontosságú kérdéseket töviről-hegyire megvi-

tatta: végre arra a meglepő eredményre jutott, hogy minden férj kártyás.

Ez a férjeket a sárgaföldig lesújtó ítélet különben logikai összefüggésben volt azzal, hogy míg eseléd hiján Radosnének otthon kellett ülni és Gyurkát őrizni, addig a kegyetlen tanár ur valamelyik klubban boldogan verte a blattot. Gyurka ugyan nem szorult az őrizetre. Az anyja szavai szerint ama kevesek közé tartozott, akik soha sem feledkeznek meg gyermeki kötelességeikről. Áldott jó fiu, aki soha nem sir. Nem daskál az ételben, sőt a levest is megeszi, ami a mai gyerekeknél ritkaság. Ami pedig az ésszt illeti, ámbár csak négy éves, már is olyan okos, mint egy zsebszótár.

Noha a kis mama szavaiban nem kételkedett senki: Gyurka mindazonáltal jónak látta beigazolni az anyja állításait s olyan zsvajt csapott a szomszéd szobában, hogy az ángyomasszony majd megsejtült tőle. Egy-egy erőteljesebb kurjantással a mama egy pillanatra abba hagyta a beszédet s ragyogó areczal magyarázta:

— Hallod lelkem! Gyuri vonatot játszik. A rossz posztó a székeket egymásra rakja s nagy fűtyölés csilllingelés közben versenytutást rendez egy asztal körül. Ő maga a vonat, a masiniszta, a mozdony, a csengő... Hát mondjad lelkem, létezik még több ilyen aranyos gyerek a világon?

Az ángyomasszony ugyan ismert még néhány ilyen aranyos gyereket mindazonáltal nem szólott a helyzethez illő komolysággal hallgatta a Gyurka

dieserétét s csak egy-egy „hm, hm” és „na, na” szóval vitte előbbre a szükséghez képest a beszéd fonálát.

Épen a eselédügy ma és a eselédügy a régi jó időben czimű soha ki nem merithető kérdések fejtegetésével volt elfoglalva Radosné, mikor halkan kopogtattak az ajtón.

— Ugyan ki jöhet? — riadt fel a két asszony.

Izlósesen öltözött fiatal hölgy lépett be. Sugár termetére rásimult a divatos lilaszínű ruha. Formás areczokájához illett a bóbítás kalap.

— Jó napot nagysága!

A tanárné tágranyított szemmel bámult a jövevény elé.

— Maga az Zsófi? Alig ösmertem meg.

— Igenis, én vagyok. Meg akarom mondani a nagyságának, hogy nagyon sajnálom, de nem jöhetek el ma délután Gyurkára peszrázkodni, mert már magam is nagysága vagyok.

Leste a hatást. Bogár két szemé megvillant, mikor ezeket mondta, jól esett neki, hogy a volt asszonya boszankodik.

Radosné még helylyel is megkínálta, Zsófi azonban nem ült le.

— Köszönöm szépen, nagysága — mondta mosolyogva — nem fáradtam el, koesin jöttem.

A tanárné egyik ámulatából a másikba esett. Most már az asszonyi kíváncsiság is csiklándozta. Tudni akart mindent.

örködnünk, mindazonáltal tekintetünket nemcsak a múlt dicsősége és bánata, hanem a jelen szükséglete és a jövő reménye is kell, hogy lekötve tartsa. A jelen szükséglete és a jövőben vetett hit és remény pedig azt parancsolja, hogy bizonyos emberek és körök minél inkább töreksszenek arra, hogy a király és nemzet közti harmoniát megbolygassák, annál szorosabban kell Ő Felségéhez csatlakoznunk, hogy meghiusítsuk az ármánykodók munkáját. Nem vesszük zokon azoktól, akik a Hentzi-szobor leleplezési ünnepélye miatt felháborodásuknak tüntetéssel is kifejezést adtak. Lehet ugyan, hogy az a tüntetési alkalom éppen kapóra jön egyes embereknek, hogy a hazafiság tógáját magukra öltvén, fennen hirdessék szeplőtlen és utólráérhetetlen hazafiságukat. Lehet, hogy ez így van, ámbátor mi magunk meg vagyunk róla győződve, hogy a budavári honvédelmi előtti tüntetés a legtisztább hazafias felhevülés eredménye. Örvendjünk hát ennek a hazafias felbuzdulásnak, mert a nemzeti érzés ápolása nélkül ennek a nemzetnek el kellene satnyulni, el kellene pusztulni.

A magyar nemzet már belefáradt az áldatlan pártharcokba, s ráunt a közjogi sérelmeken való nyargalásra. Mikor már a függetlenségi párt sem tud megélni abból a régi programmból, hogyan elégiten az ki az egész életszükségletét. A nemzet, ha élni akar egész figyelmét a jelen feladataira és a jövő problémáira kell, hogy irányítsa. Nagy munka előtt állunk, s nem vagyunk sem elég számosan, sem elég erősek a munka végrehajtására. Belső és külső ellenségeink pedig — napról-napra szaporodnak, a helyett, hogy fogynának. Mirevaló tehát mestersegesen is újabb és újabb viharokat támasztani. Nincs-e elég baja, nincs-e elég ellensége amugy is a magyarnak.

Egyedül állunk ebben a nagy világban s a néptenger hullámaiban alig észrevehető kis sziget ez a magyar nemzet. A jövő veszedelmeivel csak úgy le-

szünk képesek diadalmasan megbirkózni, ha a dinasztikával szorosan összetartunk s a Habsburg-család egész erkölcsi és hatalmi erejét védelmünkre és támogatásunkra fordíthatjuk. A dinasztia legerősebb hatalmi tényezője a hadsereg. Ez a hadsereg nem egészen s nem mindenben olyan, a milyennek mi szeretnők látni. De kétségtelen, hogy ez a hadsereg a mi védelmünkre szolgál.

Ő felsége a király a Hentzi-szobor áthelyezésével elégtételt kívánt adni a megsértett nemzeti érületnek. A midőn pedig hozzájárult a mai ünnepség programjához, hűséges hadseregével kívánta éreztetni atyai szeretetét. Áni ki teheti fel Ő Felségéről, hogy ezzel demonstrálni akart volna a magyar nemzet ellen. Erős meggyőződésünk, hogy Ő Felségét nemes intenció vezette a midőn most, hogy a nemzeti és szocialista eszmék tért hódítanak a hadseregben is figyelmessége jeleivel újabb kapcsolatot létesít közte és a hadsereg között.

Igaz, hogy magyar nemzeti szempontból sok kifogás tehető a mai katonai ünnepség programja ellen, de ha az okok és rugók kutatásában mélyebbre hatolunk, nyugodtan napi rendre térhetünk a Hentzinek rendezett elsőosztályu temetés fölött.

Eltemettük, nem fog újból feltámadni sem ő, sem az a rendszer, melyet képviselt.

Veritás.

Honi ipar.

Ismét hangzik a jelszó: „Pártoljuk a honi ipart!” S e jelszó nyomán ismét jelentkezik a felbuzdulás, a melyhez oly igen sokszor fűződött már az a remény, hogy ebből támad a magyar ipar nagygyógyulása. Most is ugyanezzel a reménységgel fogadják a közvélemény a jelszó új életrekelését s épp ezért áldoz rá ismét olyan sok szót és betűt, a mennyit mindegyik ilyen alkalommal ez ügyre fordított, jóllehet igen hamar meg kellett győződnie a jelszó ürességéről s az erre épített mozgalom eredménytelenségéről.

Éppenséggel nem azért idézzük fel most a „honi ipar” jelszava alatt folyt régebbi mozgalmak eredménytelenségét, mintha kicsinyelnék avagy helytelenítelnék azt a mozgalmat, melyet ugyanilyen jelszóval most indított meg a győri és a temesvári kereskedelmi és iparkamara. Sőt ellenkezőleg: reméljük és kívánatosnak tartjuk, hogy a többi kamara is kövesse ezt a példaadást s mindegyik a maga hatáskörében minden tőle telhetőt elkövessen a hazai ipar fejlesztése érdekében. Ámde ebben az akcióban minden részes tényező mégis tartsa emlékeztében a régebbi mozgalmak sikertelenségét, egyrészt, hogy ne kövesse azt az utat, mely ama régebbi mozgalmakat az elsőkéjesedéshez vitte, másrészt pedig, hogy szívósabban s erősebben ragaszkodjék a kitűzött célhoz, a kisebb-nagyobb akadályoktól magát el ne riasztassa.

Bizony ilyen eredménytelen felbuzdulások egész sorozatát mutathatja a magyar ipar fejlődés története; ha annyi kitartással tudtuk volna e mozgalmakat folytatni és fentartani, a milyen zajos örömmel fogadtuk minden egyes alkalommal, akkor már meglehetősen fejlett állapotban volna a magyar ipar. A mikor a magyar társadalom erőtlől duzzadt, a nagyveneres évek hőskorszakában, akkor volt a legnevezetesebb s történelmi szempontból is emlékeztető első mozgalom a magyar ipar érdekében. Az ország vezetőférfiai megalakították a „Védegylet”-et s ennek keretében óriási kitartással országos szervezetet hoztak létre. A zászló jelszava a „honi ipar” volt s tényleg mutatkoztak is eredményei a mozgalomnak, mely azonban belevesztett a politikai zűrzavar forgójába s egyedül az „Országos Iparegyesület” maradt fenn az akkori időből, mint erős vára mai napig is a magyar ipar ügyének. A nagy időnek ebből a szilárd alkotásból kelt ki azóta az iparfejlesztő-mozgalmak egész sora, a melyek — sajnos politikai, gazdasági vagy egyéb okokból azonban mindannyiszor csakhamar ismét lecsöndesültek, megszűntek.

A mostani mozgalom talán szerencsésebb s nevezetesebb lesz elődeinél. Nem annak a reménynek alapjára építjük ezt a bizalmunkat, amely — mint fentebb említettük — minden ilyen mozgalomhoz fűződött, hanem igenis oly körülményekkel okolhatjuk meg ezuttal reményünket, amely ennek megvalósulását bizonyos valószínűséggel adja jogosult várakozásul.

Elsősorban is figyelembe veendő, hogy a honi ipar érdekében most megindított mozgalom egyrészt időszzerű, másrészt a körülményekkel összhangzásban áll.

E két feltétel hiánya sokszor állott leküzdhetetlen akadály gyanánt utjában az iparfejlesztő mozgalmaknak, miért is ép e két feltétel jelenléte most a sikernek némi biztosítékul tekinthető.

Zsófi folytatta.

— Először a szobalányomat akartam elküldeni az izenettel. De aztán meggondoltam. Még talán meg is sértődött volna a nagysága.

Radosné ümmögött valamit. A leány beszélt tovább.

— Gondoltam jobb lesz, ha magam mondom, hogy most már lehet eljönnöm. Pedig tessék elhinni, én eljöttem volna jó szívvvel, ha nem így fordult volna...

Az ángyomasszony rosszat sejtett. Felkavarodott benne az erkölcs s nem tetszőleg nézett a sógorasszonyra. A kíváncsi tanárné azonban egy dühös pillantással bele fojtotta a haragos gondolatokat. Ő kíváncsi volt a részletekre.

Tapintatosan kezdett a vallatáshoz.

— Talán örökölt? — kérdezte ártatlan mosolyal.

— Óh nem. Honnan is örökölhettek volna. Mindössze is csak megsegített az Isten, — mondta a leány diplomatikus nyomatékkal.

Őt szobás lakásba lakunk. Az ebédlő ilyenforma mind ez, csak kissé világosabb és nagyobb. A butort nem onnan vettük, ahonnan a nagyságák, mert az hamar kopik. Tessék elhinni, úgy kell vigyázni, hogy a mai világban be ne csapják az embert. Az almárium s a divány össze-vissza...

Radosné közbevágott.

— Aztán nézze Zsófi — szólott jóakaró mosoly-

lyal — hát aztán... hogy is modjam csak... kicsoda az illető?

— Hogy kicsoda?! Egy országgyűlési képviselő. A nevét nem mondhatom meg, — tette hozzá mosolyogva.

Az asszonyok szeme összevillant.

— És szereti? — kérdezte halkan.

A leány vállát vonogatta.

— Öreg már, tetszik tudni.

— De hát akkor hogy szánta rá magát?

— Bizony nehezen. Eszembe jutott az öreg édes anyám odahaza. Becsületesen nevelt fel, mennyit fáradott, mennyit mosott értem. Szegény, hogy tördelné azt a dolgos két kezét, ha megtudná. Hogy sirna, rina... Dehát utóvégre is belétörődtem. Meggondoltam a dolgot. Hát örökkön-örökké peszráljam Gyurkát (tetszik tudni, nem azért mondom). Szép vagyok, tudom. De milyen sors várt volna rám. Az lett volna, hogy bele öregszen a cselédségbe, vagy pedig hozzá mentem volna valami magamfajta szegényhez. Mert nem dicsékvés képen mondom, kérem akadt volna nem egy. De tudtam, hogy agyis csak azért a kis összekuporgatott pénzecsémért vettem volna el. Aztán ha elfogyott a pénz, hát kinlódunk volna tovább. Tanultam a társnőim sorsából. Ők jók maradtak. Kinek négy, kinek öt kenyérpusztító kapaskodik a szoknyájába. Hát élet ez... A nagyságos ur meg fejedelmi módon gondomat viseli. Hintóba járok. Őt szobás lakást tartok. Drága

ruhám van. Két cselédnek parancsolok... hát mért ne tettem volna.

Az asszonyok visszafojtott lélekzettel hallgatták a leányt, aki esőndesen, minden szenvedelem nélkül indokolta meg, hogy miért lett azzá, aki. Kiértett szavából, hogy már egyszer elgondolta azt, amit most elmond. Akkor, amikor a saját lelkiismeretét nyugtatta meg.

— És ő az első?!

— Zsófi egy percre meghökken, de a tétovázása csak egy pillanatig tartott.

— Meg mondjam? Hát jó, megmondom. A nagyságos ur nem az első.

— És ki volt az első?

— Egy borügynök.

— Borügynök?

— Igen.

— Szerette?

Elhalkult a leány szava.

— Igen, szerettem... Hozott nekem pántlikát a hajamba. Finom, édes ezukrokat vásárolt. Azután felvilágosított.

— Felvilágosította?

— Azt mondta, hogy olyan szegény leánynak mint amilyen én vagyok, úgy sem hiszik el, hogy becsületes és...

— És?!

— És én igazat adtam neki.

A két asszonynak csak most jutott eszébe a

A jelenlegi mozgalom időszerűségét és a viszonyokkal való harmóniáját legszembetűnőbben igazolja az a tény, hogy épp most az ipari s kereskedelmi élet egész vonalán, valamint a közgazdasági kormányzat politikájában egyaránt előtérben van az iparfejlesztő törekvés. Az Országos Iparügyiület még nem fejezte be akcióját az új iparágak meghonosítása érdekében, míg másrészt csak nemrégiben tartottak értekezletet az országos jellegű kereskedelmi testületek annak a kérdésnek megvitatására, hogy miként lehetne a magyar kereskedelemnek a magyar iparhoz való szorosabb hozzáfűzését keresztülvinni.

A kereskedelemügyi miniszter pedig éppen most csináltatja azt az iparstatisztikát, a melynek segítségével az iparfejlesztés lesz az egész vonalon érvényesítendő. E szerteágazó nagyobb mozgalmakhoz most hozzácsatlakozik s ezeket egyszólván egybefogja az a legújabb mozgalom, mely a hazai fogyasztást akarja megnyerni a hazai ipar részére s ekként a gyártás, a kereskedelem és a kormánytámogatás nagy eszközei mellé sorompóba törekszik állítani azt a leghatékonyabb tényezőt, mely hatásának közvetetlenségével s óriási terjedelmével tulajdonképpen a legtöbbet használhatna az ügynök.

Az ekként igazán egységesen és egyszólván tökéletes haditervel folyó akciónak van azonban még egy fontos előnye: az t. i., hogy a honi ipar érdekében legújabbán megindított mozgalom éppen a kereskedelmi és iparkamarák köréből indul ki. Két kamara máris foglalkozott az ügygel s remélhetőleg gyorsan követik ezeknek példáját a többiek is. Ha ekként az összes hazai kamarák magukévá teszik a mozgalmat, akkor biztosítva van az a szervezet, mely ez ügy sikerének létrehozására egyrészt hivatott, másrészt feltétlenül legalkalmasabb.

A kamarák kétségkívül szakértők az ipar kérdéseiben s mivel éppen a kereskedelmi és ipari körökkel szoros érintkezésben állanak, másrészt pedig társadalmi pozíciójuk is előkelő: a maguk körében annyit használhatnak az ügynök, mint kívülről semmiféle más testület, szervezet vagy egyéb tényező. Múltán várhatja tehát az ország a kamaráktól, hogy ezuttal is hivatásuk magaslatáról s a tőlük megszokott energiával karolják fel az ügyet, mely ekként a legjobb kezek között lésson. Így aztán bizhatunk majd a legújabb mozgalom állandóságában, sikerében és országos eredményében.

Azonban minden ember teljesítse kötelességét ezen a téren s akkor nyugodtan nézhetünk iparunk jövője elé.

—ai.

megbotránkozás. Most már tudtak mindent nyugodtan lehetnek.

— De Zsófi, — szólott a ház urnöve, — hát soha, egy perczig sem jutott magának eszébe, hogy nem helyes a mit tesz? Nem tiltakozott a lelkiismerete? Nem gondolt arra, hogy mit mond majd a világ? A leány sajnálkozva nézett végig a két aszszonyon.

— Világ? — szólott csöndösen. Hát ismer engem valaki? Vagy ha megmaradtam volna a régi-nek, nagysága végig sétált volna velem az András-sy-uton? Így, hogy divatos a ruhám, talán még rám is mosolyog. Talán még utánam is néz és azt mondja: — Ejnye be csinos.

Elhallgatott. Néhány perczig még ott állott szótlanul. Aztán indult kifelé.

— Megyek — mondotta.

A bucsuzásnál elfelejtette, hogy most már ő is nagysága s megcsókolta a Radosné kezét. El is restelte magát. Pirulva, szégyenkezve tartott kifelé. Mikor az ajtónál volt, Radosné visszaszólitotta.

— Akarok magától még valamit kérdezni. Mondja csak, össze szoktak jönni most is azzal a másikkal?

Zsófi pipacspiros lett. Sértődötten felelt:

— De nagysága, hogy is tetszik ilyent gondolni. Mit mondana rólam a világ!

Megfordult s dühösen becsapta az ajtót.

Pásztor Mihály.

A Dreyfus-pör.

Budapest, aug. 12.

A Dreyfus-pör-tárgyalásának ma érdekes napja volt. A mai nyilvános ülésen kihallgatták Dela-roche-Vernet-t, a berlini francia nagykövetség attaséját, Casimir-Perier-t volt köztársasági elnököt és Mercier tábornokot, a ki akkor hadügyminiszter volt, a mikor Dreyfust elítélték. Nagy volt az érdeklődés e tárgyalás iránt, mert Casimir-Perier és Mercier vallomásából leleplezéseket vártak. Casimir-Perier mondott is több olyan dolgot, a mely nagy meglepetést okozott nemcsak a közönség körében, de a bírák közt is. Nagy föltűnést keltett, mikor kijelentette, hogy sok dologról, a mi a Dreyfus-ügyben történt, ő csak utólag értesült, a miniszterium a legfontosabb ügyekben az ő tudtán kívül eselekedett s Hanoteaux akkori külügyminiszter volt az, a ki őt legjobban nevelte. Ezért mondott le elnöki állásáról. Casimir-Perier főtörökvése volt, hogy a maga régi eljárását igazolja. Mercier tábornok kihallgatása nagy feltűnést keltett. Mercier idézett több terhelő iratot. Azt mondotta, hogy a Dreyfus-ügy miatt háboru előtt áll Franciaország. Végül kijelentette, hogy szilárdul meg van győződve Dreyfus bűnösségéről. Erre a vádlott fölugrott s hevesen kiáltott: Bizonyítsa be! Vallomásai Casimir-Perier-t is kihozták a sodrából, a ki az ülés végén energikusan követelte, hogy szembesítsék Mercier-vel és úgy hallgassák ki újra, a mi hétfőn meg is történt. Az ülés után Mercier mellet és ellen tüntetés volt.

Budapest, aug. 14.

A Dreyfus-pör izgalmai hallatlan mértéket öltöttek. Mindjárt reggel megrázó esemény történt: Laborit, Dreyfus egyik védőjét, mikor a tárgyalásra ment, orvul lelőtték. A gyilkos elmenekült s a késő éjjeli órákban még nem jött a híre elfogatásának. Ez a dráma, noha, mint utólag kitűnt, a sebesülés nem életveszedelemes, óriás hatást tett a bírakra s a közönségre, úgy, hogy egy darabig a tárgyalás is megakadt. Mikor végre némileg csillapult az izgalom és a tárgyalást folytathatták — most már csak egy védő, Demange jelenlétében — csakhamar mindenki figyelmét lefoglalta az az izgalmas párbaj, mely Mercier és Casimir-Perier közt újból lefolyt s megint rendkívüli dolgokat vetett színre az egykori köztársasági elnök s kormánya viszonyáról. Nem kevésbé Paleologue újból való kihallgatása.

Ezután egymásután léptek a haditörvényszék elé azok a hadügyminiszterek, kiket a Dreyfus-ügy emésztett meg: Billot, Cavaignac, Zurlinden és Chanoine. Ezek a tábornokok mind azt a meggyőződésüket nyilvánították, hogy Dreyfus bűnös. Kihallgatásuk közben többször történt összetűzés a vádlott és e vádló tanuk közt. Kihallgatták Hanoteaux volt külügyminisztert is.

A rennesi eseményeken kívül nem kisebb érdeklődéssel nézik a párisiakat. Egy esomó elszánt ember, antiszemita és rojalista, egész komolyan hadat üzent a francia államhatalomnak és fegyverrel védi magát elrekesztett klubházában. Mindez ideig nem érkezett arról hír, hogy elfogták-e őket. Házu-kat fegyveres erő fogta körül, a párisiak pedig kíváncsian gomolyognak körülötte, azon tűnődve, tragédia vagy bohózat lesz-e a dologból.

A merényletről a következő távirat számol be:

Rennes, aug. 14.

Labori ma, mint rendesen, reggel háromnegyed hét órákor a Place Laennec-en lévő lakásáról kíséret nélkül a Liceumba indult a tárgyalásra. A mikor a Vilain-esatorna két ágát összekötő hidra ért, a mely a Quai Chateaubriand legvégén van, egy rongyosan öltözött ember, a ki egy fal mögött le-selkedett rá, hozzálépett s revolverrel rálőtt. Labori, aki rendkívül erős ember, megterorodott s néhány pillanat múlva elesett. A lövésre azonnal oda-sietett néhány ember, a kik a sebesültet első segítségben részesítették. Mindenki Laborihoz igyekezett, a ki minden ereje megfeszítésével maga vetette le kabát-ját. A golyó a háta közepén furta át. A kabátját s belefurudott a hűbe Mithogy a merénylet körül-belől ezer méternyire a gimnáziumtól játszódtott le, azonnal híre ment az esetnek. Csakhamar számos

ujságíró, ügyvéd és esendő gyűlt össze e Chateau-birand-hidon. Labori kérésére odahozták Reblus dr.-t, a ki a sebesültet lakására vitette. Labori, a ki nagyon gyöngye, de teljesen eszméletlen volt, kocsiba szállt, a melyen kivüle Hild dr. nevű titkára és Monira ügyvéd foglalt helyet. A merénylet megszökött, még pedig mindjárt a lövés után a csatorna mentén. Mosonók, a kik a merénylet szökni látták, hozzávetőleg leírták a külsejét. E szerint a merénylet köz-zéptermetű ember, ruhája szegényes és posztósapkát viselt. Konstatálták később, hogy Laborit nem egy, hanem két golyó találta, még pedig az egyik a hátán, a másik az arczán.

Ujdonságok.

— Kinevezések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter János József és Barabás Ferencz sepsi-szent-györgyi okleveles mérnököket, a kir. állam-építészeti hivatalok létszámába kir. segédmérnö-kökké nevezte ki és szolgálattételre a kolozsvári, illetőleg a marosvásárhelyi kir. államépítészeti hi-vatalhoz osztotta be.

— Királyi kitüntetés. A király Tana An-drásnak, Bölön nagyközség volt péztárosának, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Időjárásunk. Néhány napi hideg borongós idő után derülni kezdett. A fellegek elvonultak s kisütött a nyári nap s a levegő hőmérséklete is emel-kedett. Most már a hőmérő higánya nappal árnyék-ban 20 C. fok felett áll.

— Nyári multság. A K.-Vásárhelyt szün-időző ifjuság, — mint minden nyáron — az idén is megtartotta nyári multságát s ezuttal is oly szép sikert ért el, mint a megelőző években. Ezen multságok czélja az, hogy egy alapot teremtsenek, melyből a szegény tanulókat segélyt nyerjenek. A táncvizgalom jövedelme most is szép összeggel gya-rapította az alapot, A rendkívül kedélyes mul-tság — mely az Unió-kerti szinkörben tartatott meg — a reggeli órákban ért véget. A francia-nagygyűlést 30—40 pár tánczolta. Ezen multságról jövő számunkban tudósítást közlünk.

— Törvényszéki építkezés. A jövő év elején életbe lépendő eskütszéki intézmény szükségessé tette a helybeli törvényszéki épület kibővítését, menyiben az eskütszéki tárgyalásokhoz megfelelő helyiségeket kellett építtetni. Az új építkezés már megkezdődött s serényen foly s remélhető, hogy rövid idő alatt be is végeztetik. Itt meg kell jegyez-nünk, hogy a város is hozzájárult az építéshez, mennyiben 100 ezer téglát és 15 öl követ bocsátott az államkincstár rendelkezésére.

— Halálozás. A város egyik legrégebbi és köz-tisztletben álló polgára: Fülöp Józsiás volt városi tanácsnok, 1848/9-iki honvéd hadnagy meghalt f. hó 12-én. A derék öreg ur halálát széleskörű rokonság siratja. Temetés 14-én ment végbe nagy részvétel mellett. A elhunytban lapunk kiadótulajdonosa apását gyászolja. Haláláról a család következő gyászjelen-tést adott ki: „Alólirottak úgy a maguk, mint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szív-vel tudatják, hogy a felejtethetetlen jó férj, apa, após és nagy apa Fülöp Józsiás 1848/49-es honvéd had-nagy, volt városi tisztviselő folyó hó 12-én estéli 9 órákor, életének 80-ik, boldog házasságának 48-ik évében — agyszélhűdés következtében — szerettei legnagyobb fájdalomra meghalt. A boldogult földi részei folyó hó 14-én délután 3 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a családi sirba örök nyugalomra helyezettetni, mely végtisztességté-telre a rokonok és ismerősök szomorúan meghivat-nak. Nyugodjék békében! Kézdi-Vásárhelyt, 1899. augusztus 12-én. Fülöp Józsiásné szül. Kovács Má-ria, mint neje. Fülöp Sámuel, neje Kovács Mária és gyermekei, Fülöp Gyula, ref. pap, neje Csoboth Klára és gyermeke, Fülöp Vilma, férjezett Csizsár Imrénő és gyermekei, Fülöp Mária férj. Ifj. Jancsó Mózesné és gyermekei, mint az elhunytnak gyerme-kei és unokái. Özv. Nagy Ezékiásné szül. Fülöp Anna és gyermeke, Néh. Fülöp Sámuel özvegye: Kautnik Mária és gyermekei, mint az elhunyt test-vére, illetve sógornője. Néh. Kovács István gyerme-

kei, Néh. Jancsó Áronné szül. Kovács Károlina gyermekei, mint az elhunytak sógorai. Id. Jancsó Mózes, Kovács Pál és neje, mint apatársak.

— A Kovásznán szünetelő tanuló ifjúság nagyságos Sándor József orsz. képviselő és tekintetes Zentai Dávid járásorvos urak védnöksége alatt a sétatér szépítési alapjává, a Deák Imre-féle szinkörben folyó évi augusztus hó 19-én hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Beléptidj: Körszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Állóhely 50 kr. Jegyek előre válthatók a Dávid Anna urhölgy vegyes kereskedésében. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Oláhországban meggyilkolt magyar. Brusturoasa oláh faluban kegyetlen módon meggyilkoltak egy magyar embert. A palanka-gyimesi vasutvonal építése alkalmával Oláhországba költözött át Jegete János kocsáros, a ki ott egy kis vagyont is szerzett. Ezt megirigyték tőle a vasuti munkások s a mult vasárnap éjjel rátámadtak a kocsárosra. A gonosztevők előbb rálőttek Jegetére, aztán törrel leszúrták. A szerencsétlen magyar kocsáros holtan rogyott össze. Felesége elmene-kült, föllármázta a falubelieket, de már nem találták a gyilkosokat, a kik mintegy kétezer frank készpénzt is elraboltak az áldozattól. A magyar esendőrok másnap Gyimes mellett elfogták az egyik gyilkost, Nenov Péter nevű bolgár munkást, a ki azonnal

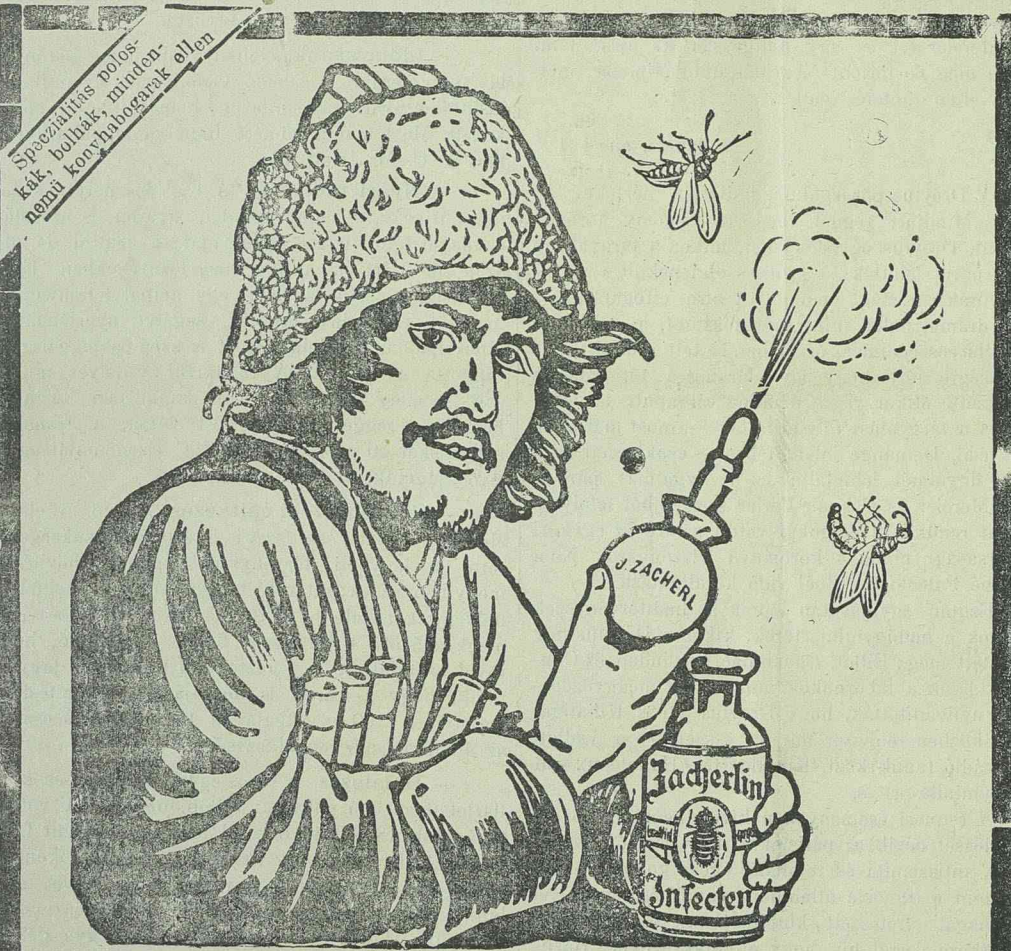
bevallotta tettét. A román esendőrok Brusturoasában letartóztatták egy Filipivoezi nevű montenegrói embert, a ki tagadja ugyan a gyilkosságot, de több gyanuok ellene szól. A rablóbanda többi czinkosait a magyar és román esendőrok nyomozzák.

— Veszett ebek. Kovásznáról írják lapunknak, hogy ott az utóbbi időben veszett kutyák garázdálkodnak. A közelebbi napokban több embert megharaptak s ezért őket felszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

Szerkesztői üzenet.

Gy. I. A legjobban akarattal mellett sem lehet ezen számba beszorítani. Jövő számunk hozni fogja.

Hirdetések.

ZACHERLIN

nem dobozban

Egyedül csak az valódi, a mely üvegen Zacherl név rajta van.

Elpusztít mindenféle ártalmas rovarokat gyorsan és oly módon, hogy többé életre nem kel.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vásárhelyt Császár Pál
Jancsó Géza
Kovács Ferencz
Hamar Zoltán

Csik-Szereda Jacob és Társa
Nagy Gyula
Sepsi-Szent-György: Császár Gyula
Császár Sándor
Ferencz Lajos
Gyárfás Árpád
Ötvös Pál

6663 - 899. szám.

Pályázati hirdetés.

Háromszékvármegye törvényhatóságánál az alispáni állás elhalálózás következtében megüresedvén, a törvényhatósági képviselő bizottságnak idei június hó 9-én 79. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozatánál fogva, a jelzett állásra pályázatot hirdetek.

Az alispáni állás javadalma 2200 frt fizetés, 400 frt lakbér és 400 frt utazási átalány.

Az állás választás által lesz betöltendő a f. évi október hó első felében megtartandó rendes őszi közgyűlésen; a mely alkalommal ezen választás által netalán megüresedendő állások szintén választás által fognak betölteni, az ez iránt hozandó közgyűlési határozat esetében.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást megnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 3. §§ aiban előírt minősítettséget igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerűen bélyegzett pályázati folyamódásokat f. évi szeptember hó 30-ig bezárólag Háromszékvármegye főispánja hatálykai Potsa József es. és kir. valóságos belső titkos tanácsos és kamarás ur ő nagyméltóságához annál is inkább nyujtsák be, mivel a határidőn túl beadandó pályázatok nem fognak tekintetbe vétetni.

S.-Szt.-Györgyön, 1893. évi aug. 2-án.

Alispáni szék üres:
Szentiványi Miklós,
főjegyző.

(85), 2-3.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

